

Általános- és Evolúciós Pszichológia

1. **Az emberi elme evolúciója.** az evolúciós pszichológia alapjai, történeti gyökerei; főemlősökkel végzett összehasonlító vizsgálatok; az egyéni fejlődés és a törzsfajlás során megjelenő kognitív képességek, ökológiai és szociális hipotézisek
2. **Gondolkodás és az érzelmek.** (csecsemők mentális algoritmusai; elmeolvasó képesség adaptív funkciója; evolúciósan kialakult döntési mechanizmusok és heurisztikus szabályok; az érzelmek adaptív funkciója; az érzelmkifejezés evolúciója; gondolkodás és érzelmek adaptív összekapcsolódása
3. **Egyén és csoport.** a csoportos életforma előnyei és hátrányai; a csoportszerveződés szabályai; csoportméret és neocortex arány; normák (vérfertőzési tabuk) és konformitás; in-group/out-group megkülönböztetés és xenophóbia; dominancia és státusz
4. **Proszociális viselkedés.** (az altruista viselkedés magyarázatai; rokonszelekció és Hamilton-elv; direkt és indirekt reciprok altruizmus; együttműködés és társas szerződés; barátság; család és csalófelismerés; indiszkrinatív altruizmus: kérések modell és erős reciprocitás modell.
5. **Szülői gondoskodás.** anya és csecsemő kapcsolata etológiai szempontból; attachment, apai gondoskodás; részrehajlások és konfliktusok a szülői gondoskodásban; a fizikai, szociális és kognitív fejlődés evolúciós alapjai; nemek közötti különbségek és szerepek – evolúciós szempontból; a szocializáció evolúciós modellje
6. **A figyelmi folyamatok pszichológiája** (Figyelem és tudatosság, Figyelmi rendszerek: éberség, orientáció, figyelmi kontroll, Vigilancia, Szelektív figyelem, Figyelem mint mentális erőfeszítés)
7. **Vizuális percepció** (Az észlelés alapfolyamatai, Tárgy és arc észlelés, Perceptuális tanulás, Képzlet és reprezentáció)
8. **Emlékezet** (Az emlékezeti rendszerek felépítése és funkciója, Emlékezeti problémák, Munkamemória)
9. **Humán motiváció pszichológiája** (Elsődleges szükségletek: táplálkozás, szexualitás, agresszió, Humán specifikus pszichológiai motívumok: teljesítmény, kompetencia, autonómia)
10. **Érzelmek kifejezése és szabályozása** (alapérzelmek, érzelmkifejezés, érzelmszabályozás)

Fejlődéslélektan

1. A gyermekkor mint szociális konstrukció. A gyermekkor története.
2. A társas-érzelmi képességek fejlődése az első életév során. (szociális mosoly, közös figyelem, szociális referencia, kötődés fejlődése)
3. Műveletek előtti gondolkodás – óvodáskorú gyermekek elképzelései és fogalmai a fizika világ és a természet működéséről (Piaget, Mérei).
4. A hamis vélekedés teszt feladatának elemző bemutatása.
5. A társas gondolkodás és a nyelv kapcsolata.
6. A Piaget-Chomsky és a Piaget-Vigotszkij vita.
7. Szocializációs folyamatok (nature vs. nurture; G.H. Mead; azonosulás; társas tanulás elmélet; kötődéselmélet). A szocializáció biológiai színterei.
8. A szelf és az én-tudat fejlődése (a szelf pszichológiája; szelfelméletek; saját magunk felismerése; az én-fogalom fejlődése; az önkontroll kialakulása; önértékelés; a reprezentációs szelf).
9. Erkölcsi fejlődés és a proszociális viselkedés fejlődése (proszociális viselkedés; altruizmus; erkölcs; fejlődési és életkori jellegzetességek; az altruisztikus/proszociális viselkedés meghatározói; az altruizmus kulturális és társas befolyásolói; Freud: a lelkiismeret kialakulása; az erkölcsiség mint a társas tanulás eredménye; kognitív fejlődés elmélet; a gyermek mint erkölcsi filozófus – Piaget és Kohlberg).
10. A kötődési típusok jellemzői és kialakulásuk (szülői környezet).
11. Pszichoszociális fejlődéselmélet (Erikson és a nyolc szakasz, Marcia éni-identitás állapotok).
12. Anna Freud fejlődéselmélete (fejlődési vonalak; én- vs. ösztön-regresszió; a gyermekkor pszichés működés sajátosságai).

Szociálpszichológia

1. **Vezetői elméletek** (Nagy ember elmélet, Vezetői stílus, Szolgáló vezetés) - Mi a különbség a különböző elméletek között - hogyan viszonyulnak ezek az elméletek a vezető-követő kapcsolathoz?
2. **Vezető-Követő cserekapcsolat (LMX) elmélet** Melyek az LMX elméletek legfontosabb aspektusai? Mi a hatása a vezetői ingroup és vezetői outgroup között? A gyenge kapcsolatok ereje, formális és informális hatalom.
3. **Szervezeti kultúra** (fogalmak, Schein modellje, a Cameron és Quinn féle modell, Hofstede elmélete, a szervezeti szocializáció folyamata) - Mi a különbség a kultúra definíciójának megközelítésében a felsorolt elméletekben? Melyek azok a kulcsfogalmak, amelyekkel az egyes megközelítések a kultúrát leírják? Milyen lépései lehetnek a szervezeti szocializáció folyamatának?
4. **A munkamotiváció elméletei** (Maslow, Herzberg, McClelland modelljei, a szelf determinációs elmélet a szervezetszociológiában) Melyek a modellek fő gondolatai a munkahelyi viselkedés szempontjából? Mi a különbség a különböző elméletek, modellek szemlélete, fókusza között?
5. **Normatív és Információs társas befolyás.** Mit jelent a társas befolyás? Mely kutatások példazzák a normatív és információs társas befolyást? Milyen más társas befolyásolási folyamatokról beszélhetünk még?
6. **Kultúra és konformitás.** Mi a kontextusba ágyazott konformitás jelentése? Hogyan kapcsolódnak hozzá társas, társadalmi keretek között értelmezett értékek (individualista versus kollektivisták közegek)? Hogyan függ össze a konformitás az innovációval (a társas befolyásolás genetikai modellje vagy másnéven kisebbségi befolyás)?
7. **Szociális identitás.** Melyek az elmélet főbb fogalmai? Kérem vázolja a minimális csoport paradigmá kísérletét is.
8. **Szociális reprezentáció elmélet.** Mit jelent a ko-konstruktívizmus? Hogyan függ össze az elmélet szerint identitás, tudás és kommunikáció? Kérem, vázolja Moscovici "La psychoanalyse, son image et son public" című kutatását is.
9. **A személypercepció elméletei és hibái** (központi vonások hipotézise, burkolt személyiségelméletek; elsőbbségi, újdonsági hatás; holdudvarhatás; sztereotípiák szerepe a személyészlelésben)
10. **Viselkedésmagyarázatok** Melyek a klasszikus attribúció elméletek? (Heider, Kelley, Jones & Davis) Mi a különbség a kognitív és a motivációs torzítások között? Mutassa be egy-egy példán keresztül!
11. **Attitűd** Mi az attitűd? Melyek az attitűd komponensei és funkciói? Mutassa be a kognitív konzisztencia szerepét az attitűd kialakításában valamelyik kognitív konzisztencia elméleten (Heider, Festinger, Osgood & Tannenbaum) keresztül!
12. **Nyelv és kultúra** Hogyan közelíti meg a pragmatika a nyelv funkcióját? Mi az új megközelítés az implikátúra elméletben (Grice) a beszédaktus elméletéhez képest? Mutassa be a nyelvi relativitás elméletet egy példán keresztül! A nyelvhasználat csoportközi kontextusban: a nyelvi kategória modell.

Személyiség-pszichológia

1. A pszichológiai típusoktól a vonásméletekig

Mutassa be a tipológiák fő jellemzőit. Sorolja fel a főbb elméleteket (Galénosz-Hippokratész, Kretschmer, Sheldon, Wundt, Pavlov. Hogyan vezet át Jung tipológiája a vonásméletekhez? Jellemezze a személyes és általános diszpozíciókat (Allport) Mutassa be, Cattel hogyan csoportosított funkció szerint a vonásokat, és hogyan fejlesztette ki a 16 PF-t.)

2. A Big 3

Mutassa be Eysenck személyiségelméletét. Írja le az ARAS rendszert. Gray hogyan egészítette ki ezt az elgondolást, milyen új rendszereket és jelentős személyiségvonásokat emelt be az elméletébe?

3. A Big 5 és a Hexaco

Mutassa be a Big 5 modell kialakulásának folyamatát. Magyarozza el kapcsolódó vonásokat. Határozza meg a különbségeket és hasonlóságokat a Big 5 és a Hexaco model között.

4. Freud személyiségelmélete

Határozza meg a tudattalan fogalmát. Mutassa be a tipografikus és strukturális személyiségmodellt. Magyarozza el a cathexis és anti-cathexis fogalmát. Mi a szorongás, hogyan segítenek az elhárító mechanizmusok a szorongás kezelésében?

5. Jung és Szondi pszichológiája

Mutassa be Jung és Szondi tudattalan elgondolását. Határozza meg az archetípusokat. Magyarozza el a genotropizmus fogalmát és a sors sémáját.

6. Behaviorista és Kognitív tanuláselméletek

Határozza meg fő tanulási folyamatokat, amelyek részt vesznek a személyiség kialakulásában (Wundt, Watson, Thorndike). Mutassa be Skinner megközelítését az emberre és az emberi személyiségre vonatkozóan. Mutassa be, hogyan lehet a behaviorista és kognitív módszereket használni pszichológiai tanácsadásban és terápiában.

7. Szociális tanuláselméletek

Határozza meg az elvárás a megerősítési érték (reinforcement value) és kontrollhely fogalmát (Rotter). Mutassa be az én-hatékonyság, az obszervációs tanulás és vikariáló megerősítés fogalmait. Mi a reciprok determinizmus? Mutassa be Mischel CAPT elméletét.

8. Cloninger személyiségelmélete

Határozza meg a temperamentum és a karakter fogalmát. Mutassa be a temperamentum biológiai, a karakter környezeti háttérét. Magyarozza el a 7 személyiségvonást.

9. A személyiség humanisztikus megközelítése

Mutassa be Rogers elméletét 19 tétele alapján. Határozza meg a szükségletek hierarchiáját Maslow elméletében. Magyarozza el a csúcsmélység fogalmát.

10. A személyiség pozitív pszichológiai megközelítése

Mi a pozitív pszichológia fő célja? Milyen tényezők befolyásolják a boldogságot? Magyarozza el a flow jelenségét. Mutassa be a PERMA elméletet.

11. Szelf-regulációs elmélet

Határozza meg a szelf-regulációs stratégiákat és a mutassa be a szabályozás fejlődését (Bandura). Mutassa be a szelf-reguláció fajtáit és komponenseit. Milyen tényezők befolyásolják a szelf-regulációt? Mi a szelf-kontrol terápia?

12. A személyes konstruktumok elmélete (Kelly)

Mutassa be a személyes konstruktumok fogalmát. Határozza meg a konstruktumok fő jellemzőit. Mik azok a korrolláriák? Hogyan mérhetők a személyes konstruktumok?